

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 30 marca 2018 r.

Poz. 660

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 marca 2018 r.

Regulamin Sądu Najwyższego

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 i 650) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) liczbę stanowisk sędziego Sądu Najwyższego, w tym liczbę stanowisk sędziego w poszczególnych izbach;
- 2) wewnętrzną organizację Sądu Najwyższego;
- 3) zasady wewnętrznego postępowania;
- 4) szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Liczba stanowisk sędziego Sądu Najwyższego wynosi 120.

Rozdział 2

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

§ 3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracami Sądu Najwyższego i reprezentuje Sąd Najwyższy na zewnątrz, wykonuje czynności z zakresu administracji sądowej oraz sprawuje ogólny nadzór nad działalnością administracyjną Sądu Najwyższego.

§ 4. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zwaną dalej „ustawą”, innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- 1) przygotowuje projekt dochodów i wydatków Sądu Najwyższego oraz wykonuje budżet Sądu Najwyższego;
- 2) przygotowuje projekt podziału czynności w Sądzie Najwyższym;
- 3) występuje do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- 4) opiniuje i przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego, wybranych przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego;
- 5) przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia praworządności, sprawiedliwości społecznej i spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej;

- 6) przedstawia właściwym organom opinie o projektach ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektach ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego;
- 7) rozstrzyga spory co do właściwości izb w zakresie rozpoznania danej sprawy;
- 8) wyznacza terminy posiedzeń pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb, Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego i Kolegium Sądu Najwyższego;
- 9) organizuje szkolenia dla ławników Sądu Najwyższego;
- 10) ustala zasady korzystania z list ławników Sądu Najwyższego, zapewniające ich równomierny udział w czynnościach, a także prowadzi ewidencję udziału ławników Sądu Najwyższego w rozprawach i posiedzeniach;
- 11) zarządza, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 412 i 650) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138), niezwłoczną publikację orzeczenia Sądu Najwyższego, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienia orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego;
- 12) powołuje i odwołuje przewodniczących wydziałów w izbach;
- 13) opiniuje oświadczenia o woli dalszego pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez osoby, które ukończyły 65. rok życia;
- 14) opiniuje projekt obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o liczbie wolnych stanowisk sędziego przewidzianych do objęcia w poszczególnych izbach Sądu Najwyższego;
- 15) w przypadku stwierdzenia u sędziego Sądu Najwyższego choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego, kieruje sędziego, z urzędu lub na wniosek sędziego, do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 16) przyjmuje oświadczenie sędziego Sądu Najwyższego orzekającego o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 51 § 11 pkt 4 ustawy;
- 17) wykonuje czynności przewidziane przepisami o pracownikach urzędów państwowych, w szczególności:
  - a) określa stanowiska, na których zatrudnieni pracownicy są urzędnikami państwowymi,
  - b) określa wykaz stanowisk objętych aplikacją administracyjną oraz zasady i tryb odbywania tej aplikacji,
  - c) określa rozkład czasu pracy w tygodniu i jego wymiar w poszczególnych dniach tygodnia,
  - d) ustala regulamin wynagradzania w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia określonych w ustawie budżetowej,
  - e) tworzy dodatkowy fundusz nagród dla urzędników państwowych za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, dysponuje nim oraz podwyższa ten fundusz w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia;
- 18) występuje z wnioskiem do Ministra Sprawiedliwości o delegowanie sędziów do pełnienia czynności w Sądzie Najwyższym oraz w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
- 19) powołuje i odwołuje Szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Dyrektora Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
- 20) wykonuje czynności z zakresu prawa pracy.

§ 5. Obsługę czynności Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zapewnia sekretariat Pierwszego Prezesa, którym kieruje kierownik sekretariatu.

§ 6. 1. W Sądzie Najwyższym działa Rzecznik Prasowy, podlegający bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego powołuje Rzecznika Prasowego spośród sędziów Sądu Najwyższego, członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego albo zatrudnia na tym stanowisku inną osobę.

3. Rzecznik Prasowy zapewnia obsługę medialną Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Sądu Najwyższego.

4. Do zadań Rzecznika Prasowego należy w szczególności:

- 1) informowanie środków społecznego przekazu o sprawach i orzeczeniach Sądu Najwyższego wywołujących szersze zainteresowanie opinii publicznej;

- 2) odnoszenie się do publikacji i audycji dotyczących Sądu Najwyższego i sędziów Sądu Najwyższego;
  - 3) redagowanie strony internetowej dotyczącej działalności Sądu Najwyższego;
  - 4) składanie Kolegium Sądu Najwyższego sprawozdania ze swojej działalności, w styczniu każdego roku.
5. Rzecznika Prasowego obsługuje zespół prasowy.

§ 7. 1. W Sądzie Najwyższym działa audytor wewnętrzny i radca prawny, podlegający bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

2. W Sądzie Najwyższym działa także zespół do spraw korespondencji kierowanej do Sądu Najwyższego, którego kierownik podlega bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

Rozdział 3

Szczegółowy tryb wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

§ 8. Zasady i tryb wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego określa ustawa.

§ 9. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarządza sporządzenie listy sędziów Sądu Najwyższego w kolejności alfabetycznej nazwisk z oznaczeniem liczby porządkowej.

§ 10. 1. Komisja skrutacyjna doręcza członkom Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego listę, o której mowa w § 9, ogłasza nazwiska zgłoszonych kandydatów, wskazując liczbę uzyskanych przez nich zgłoszeń, przygotowuje karty do głosowania, odnotowuje oddanie głosu, ustala wynik głosowania i podaje go do wiadomości Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego oraz sporządza protokół głosowania.

2. Komisja skrutacyjna składa się z Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz 5 członków wybranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, po jednym z każdej izby. Przewodniczącym komisji skrutacyjnej jest Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej.

§ 11. 1. Zgłoszenie kandydata na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego następuje w sposób tajny, przez zakreślenie kółkiem liczby porządkowej przy nazwisku na liście sędziów Sądu Najwyższego.

2. Zgłoszenie jest nieważne, jeżeli zgłaszający użył do zakreślenia innego znaku graficznego niż wymieniony w ust. 1.

§ 12. 1. Sędziowie obecni na Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Sądu Najwyższego wyrażają zgodę na kandydowanie ustnie, a nieobecni – niezwłocznie na piśmie.

2. Kandydaci mogą składać oświadczenia oraz odpowiadać na pytania.

§ 13. 1. Na kartach do głosowania umieszcza się nazwiska i imiona kandydatów w kolejności alfabetycznej nazwisk z oznaczeniem liczby porządkowej.

2. Wzór karty do głosowania określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Głosujący oddaje głos na kandydata przez zakreślenie kółkiem liczby porządkowej przy nazwisku kandydata.

2. Głos jest nieważny, jeżeli głosujący oddał głos na więcej niż jednego kandydata, nie oddał głosu na żadnego kandydata lub użył do zakreślenia innego znaku graficznego niż wymieniony w ust. 1.

Rozdział 4

Prezesi Sądu Najwyższego

§ 15. 1. Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracą izby.

2. Prezes Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą, innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- 1) zwołuje zgromadzenie sędziów izby oraz narady sędziowskie;
- 2) zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o ujawnieniu się rozbieżności w wykładni przepisów prawa będących podstawą orzekania sądów powszechnych, sądów wojskowych lub Sądu Najwyższego i potrzebie przedstawienia wniosku o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu, lub przedstawia ten wniosek;
- 3) zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o potrzebie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;

- 4) wyznacza terminy posiedzeń, członków składu orzekającego, w tym przewodniczącego i sprawozdawcę;
- 5) zaznajamia się z pismami wpływającymi do izby i wydaje zarządzenia;
- 6) zwraca się do Prokuratora Generalnego, Prokuratury Krajowej albo do innego organu o zajęcie stanowiska na piśmie w sprawie, w której orzeka Sąd Najwyższy;
- 7) czuwa nad sprawnością postępowania oraz terminowością sporządzania uzasadnień orzeczeń;
- 8) nadzoruje pracę przewodniczących wydziałów, kierownika sekretariatu izby oraz asystentów sędziego Sądu Najwyższego;
- 9) zleca Biuru Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonanie czynności w zakresie przewidzianym w § 63 ust. 1, związanych z pracami izby;
- 10) przydziela do wydziałów pracowników administracyjnych.

3. Wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4–7, a także innych niż określone w ust. 2 pkt 1–3 i 8–10 czynności związanych z działalnością izby, Prezes Sądu Najwyższego może zlecić przewodniczącym wydziałów lub sędziom izby.

4. Na czas swojej nieobecności Prezes Sądu Najwyższego wyznacza zastępcę spośród przewodniczących wydziałów, a w wyjątkowych przypadkach spośród sędziów izby.

Rozdział 5

Szczegółowy tryb wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego

§ 16. Zasady i tryb wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego określa ustawa.

§ 17. Prezes Sądu Najwyższego zarządza sporządzenie listy sędziów Sądu Najwyższego orzekających w danej izbie w kolejności alfabetycznej nazwisk z oznaczeniem liczby porządkowej.

§ 18. 1. Komisja skrutacyjna doręcza członkom zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego listę, o której mowa w § 17, ogłasza nazwiska zgłoszonych kandydatów, wskazując liczbę uzyskanych przez nich zgłoszeń, przygotowuje karty do głosowania, odnotowuje oddanie głosu, ustala wynik głosowania i podaje go do wiadomości zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego oraz sporządza protokół głosowania.

2. Komisję skrutacyjną w składzie 3 sędziów wybiera zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego.

§ 19. 1. Zgłoszenie kandydata na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego następuje w sposób tajny, przez zakreślenie kółkiem liczby porządkowej przy nazwisku na liście sędziów Sądu Najwyższego orzekających w danej izbie.

2. Zgłoszenie jest nieważne, jeżeli zgłaszający użył do zakreślenia innego znaku graficznego niż wymieniony w ust. 1.

§ 20. 1. Sędziowie obecni na zgromadzeniu sędziów izby wyrażają zgodę na kandydowanie ustnie, a nieobecni – niezwłocznie na piśmie.

2. Kandydaci mogą składać oświadczenia oraz odpowiadać na pytania.

§ 21. 1. Na kartach do głosowania umieszcza się nazwiska i imiona kandydatów w kolejności alfabetycznej nazwisk z oznaczeniem liczby porządkowej.

2. Wzór karty do głosowania określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 22. 1. Głosujący oddaje głos na kandydata przez zakreślenie kółkiem liczby porządkowej przy nazwisku kandydata.

2. Głos jest nieważny, jeżeli głosujący oddał głos na więcej niż jednego kandydata, nie oddał głosu na żadnego kandydata lub użył do zakreślenia innego znaku graficznego niż wymieniony w ust. 1.

Rozdział 6

Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego

§ 23. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą, innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- 1) dokonuje wyboru 5 kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;

- 2) rozpatruje projekt informacji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o działalności Sądu Najwyższego oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa, oraz przyjmuje tę informację;
- 3) podejmuje uchwały lub zajmuje stanowisko w innych ważnych sprawach dotyczących Sądu Najwyższego;
- 4) rozpatruje inne sprawy z inicjatywy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesów Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej 5 sędziów Sądu Najwyższego.

§ 24. 1. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego tworzą sędziowie Sądu Najwyższego w stanie czynnym.

2. Udział w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Sądu Najwyższego jest obowiązkowy. Sędzia jest obowiązany przedstawić Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego usprawiedliwienie nieobecności.

§ 25. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje co najmniej raz w roku Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego dla rozpatrzenia spraw wymienionych w § 23 pkt 2, a ponadto w miarę potrzeby dla rozpatrzenia innych spraw należących do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. O terminie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia sędziów z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem, chyba że termin został ustalony podczas posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego, na którym dokonano odroczenia posiedzenia. Do zawiadomienia załącza się proponowany porządek posiedzenia oraz niezbędne materiały dotyczące posiedzenia.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jest obowiązany zwołać Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego w ciągu 30 dni od złożenia pisemnego wniosku przez Prezesa Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej 5 sędziów Sądu Najwyższego.

§ 26. 1. Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub w czasie jego nieobecności wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku niemożności wyznaczenia – Prezes Sądu Najwyższego najstarszy służbą na stanowisku sędziego.

2. Porządek posiedzenia może być rozszerzony przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego na wniosek złożony przed jego przyjęciem. Nie można rozszerzyć porządku posiedzenia o sprawy wymienione w § 23 pkt 1 i 2.

§ 27. 1. Przebieg posiedzenia jest protokołowany przez osobę wyznaczoną przez przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. W protokole zamieszcza się w szczególności listę osób biorących udział w posiedzeniu, przyjęty porządek posiedzenia, streszczenie wypowiedzi oraz podjęte uchwały i stanowiska.

2. Uchwały, stanowiska i protokoły posiedzeń podpisuje przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego, a protokół posiedzenia – także protokolant.

3. Uchwały i stanowiska Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego są jawne oraz podlegają publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego.

§ 28. 1. Uchwały i stanowiska podejmowane są w drodze głosowania.

2. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi co najmniej 3 sędziów z obecnych na posiedzeniu członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego.

§ 29. Przewodniczący ustala wyniki głosowania jawnego. W razie zarządzenia głosowania tajnego, ustalenia jego wyników dokonuje wybrana przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego komisja skrutacyjna, składająca się z 5 sędziów, po jednym z każdej izby.

§ 30. Powtórzenie głosowania może nastąpić w przypadku naruszenia zasad postępowania lub ujawnienia nowych, istotnych okoliczności, na podstawie uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego, podjętej na wniosek zgłoszony przed zakończeniem posiedzenia.

Rozdział 7

Zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego

§ 31. Zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą, innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- 1) rozpatruje projekt informacji o działalności izby oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa izby, oraz przyjmuje tę informację;
- 2) dokonuje wyboru 3 kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby;
- 3) opiniuje kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów w danej izbie;

- 4) wybiera członków oraz zastępcę członka Kolegium Sądu Najwyższego;
- 5) rozpatruje inne problemy dotyczące funkcjonowania izby.

§ 32. Zgromadzeniu sędziów izby przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby. Przepisy § 24–30 stosuje się odpowiednio. Nie można rozszerzyć porządku posiedzenia o sprawy, o których mowa w § 31 pkt 2–4.

Rozdział 8

Kolegium Sądu Najwyższego

§ 33. Kolegium Sądu Najwyższego wykonuje czynności określone ustawą, innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym niniejszym rozporządzeniem, w szczególności:

- 1) współdziała z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania Sądu Najwyższego;
- 2) inicjuje zwołanie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego;
- 3) ustala podział czynności w Sądzie Najwyższym;
- 4) podejmuje uchwały dotyczące wewnętrznej struktury organizacyjnej Sądu Najwyższego, w tym określa podział izb na wydziały;
- 5) wybiera Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcę;
- 6) występuje z żądaniem podjęcia przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego czynności wyjaśniających;
- 7) opiniuje podjęcie przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego czynności określonych w § 4 pkt 17 lit. a–e.

§ 34. Kolegium Sądu Najwyższego może z własnej inicjatywy podjąć uchwałę lub zająć stanowisko w ważnych sprawach Sądu Najwyższego, w szczególności dotyczących:

- 1) zachowań sędziów Sądu Najwyższego, ocenianych jako uchybiające godności urzędu lub podważające zaufanie do ich bezstronności lub niezawisłości;
- 2) wykonania budżetu Sądu Najwyższego.

§ 35. 1. W skład Kolegium Sądu Najwyższego wchodzi: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezesi Sądu Najwyższego oraz sędziowie wybrani przez zgromadzenia sędziów izby na okres trzech lat.

2. Przewodniczącym Kolegium Sądu Najwyższego jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Przepis § 26 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 36. 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwołuje posiedzenia Kolegium Sądu Najwyższego co najmniej raz na kwartał. W tym celu z odpowiednim wyprzedzeniem zawiadamia o terminie posiedzenia osoby uprawnione do uczestniczenia w posiedzeniu, załączając proponowany porządek posiedzenia oraz niezbędne materiały.

2. Porządek posiedzenia może być rozszerzony przez Kolegium Sądu Najwyższego na wniosek złożony przed jego przyjęciem. Nie można rozszerzyć proponowanego porządku posiedzenia, z wyjątkiem rozszerzenia o sprawę przewidzianą w § 33 pkt 2.

3. Przebieg posiedzenia jest protokołowany przez osobę wyznaczoną przez przewodniczącego Kolegium Sądu Najwyższego. Przepis § 27 stosuje się odpowiednio.

§ 37. 1. Udział członków Kolegium Sądu Najwyższego i ich zastępców w posiedzeniach jest obowiązkowy. Nieobecność należy usprawiedliwić.

2. Zastępca członka Kolegium Sądu Najwyższego głosuje tylko w razie nieobecności członka Kolegium Sądu Najwyższego wybranego przez zgromadzenie sędziów tej samej izby.

3. W posiedzeniach Kolegium Sądu Najwyższego mogą uczestniczyć inne osoby zaproszone przez przewodniczącego Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 38. Uchwały Kolegium Sądu Najwyższego zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 2/3 liczby członków Kolegium Sądu Najwyższego. W przypadku równej liczby głosów w głosowaniu rozstrzyga głos przewodniczącego.

Rozdział 9

Organizacja izb Sądu Najwyższego

§ 39. 1. Liczba stanowisk sędziego Sądu Najwyższego wynosi w:

- 1) Izbie Cywilnej – 35 stanowisk sędziego Sądu Najwyższego;

- 2) Izbie Karnej – 29 stanowisk sędziego Sądu Najwyższego;
- 3) Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – 20 stanowisk sędziego Sądu Najwyższego;
- 4) Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych – 20 stanowisk sędziego Sądu Najwyższego;
- 5) Izbie Dyscyplinarnej – 16 stanowisk sędziego Sądu Najwyższego.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wchodzi w skład izby, w której zajmował stanowisko przed rozpoczęciem kadencji.

3. W skład izby wchodzi również Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą tej izby.

4. Liczba prezesów, o których mowa w ust. 2 i 3, i sędziów nie może przekraczać liczby stanowisk sędziego w danej izbie wskazanej w ust. 1.

§ 40. 1. Izba dzieli się na wydziały tworzone na podstawie kryteriów terytorialnych i rzeczowo-problemowych.

2. W uchwale o utworzeniu wydziału określa się zakres spraw przekazanych temu wydziałowi. Wydziały oznacza się liczbami rzymskimi.

3. Wydziałem kieruje przewodniczący wydziału.

4. Obsługę wydziałów zapewniają sekretariaty, którymi kierują kierownicy sekretariatów wydziałów. Jeden sekretariat wydziału może obsługiwać więcej niż jeden wydział.

§ 41. 1. W izbie działa sekretariat, którym kieruje kierownik sekretariatu izby.

2. W izbie są zatrudnieni asystenci sędziego Sądu Najwyższego, pracownicy administracyjni i obsługi. Przełożonym pracowników administracyjnych i obsługi jest kierownik sekretariatu izby.

Rozdział 10

Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

§ 42. Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wykonuje zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego czynności w zakresie funkcjonowania Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie spraw finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

§ 43. 1. Kancelarią Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego kieruje Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

2. Szef Kancelarii jest przełożonym pracowników Kancelarii i ponosi odpowiedzialność za ich działania. Szef Kancelarii zapewnia sprawne i prawidłowe funkcjonowanie Kancelarii, a w razie potrzeby przedstawia wnioski dotyczące jej organizacji.

3. Z upoważnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Szef Kancelarii wykonuje czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników administracyjnych i obsługi.

§ 44. 1. W skład Kancelarii wchodzi:

- 1) Biuro Administracyjne;
- 2) Biuro Finansowe;
- 3) Biuro Gospodarcze;
- 4) Biuro Informatyki;
- 5) Biuro Kadr;
- 6) Biuro Organizacyjne;
- 7) Biblioteka Sądu Najwyższego;
- 8) komórka organizacyjna do spraw ochrony informacji niejawnych (pion ochrony).

2. Biura mogą dzielić się na zespoły, którymi kierują kierownicy zespołu.

§ 45. Do zakresu czynności Biura Administracyjnego należą w szczególności zadania związane z obsługą administracyjną, techniczną i ochroną „Kompleksu Urbanistycznego Wymiaru Sprawiedliwości”.

§ 46. Do zakresu czynności Biura Finansowego należą w szczególności zadania związane z projektowaniem dochodów i wydatków Sądu Najwyższego i wykonaniem budżetu Sądu Najwyższego oraz prowadzenie innych spraw finansowo-księgowych.

§ 47. 1. Do zakresu czynności Biura Gospodarczego należą w szczególności zadania związane z obsługą sędziów Sądu Najwyższego, obsługą ławników Sądu Najwyższego, zapewnieniem odpowiednich warunków eksploatacyjnych pomieszczeń i sprzętu, gospodarką środkami transportu oraz administracją mieszkań pozostających w zarządzie Sądu Najwyższego.

2. W Biurze Gospodarczym działa:

- 1) zespół obsługi sędziów Sądu Najwyższego, do którego zadań należy w szczególności koordynowanie korzystania przez sędziów Sądu Najwyższego z samochodów służbowych, dbanie o stan i jednolitość stroju urzędowego oraz wykonywanie innych zleceń sędziów związanych z pełnieniem służby, dojazdami do siedziby Sądu Najwyższego i zajmowaniem mieszkań służbowych;
- 2) zespół obsługi ławników Sądu Najwyższego, do którego zadań należy w szczególności dbanie o stan i jednolitość stroju urzędowego oraz wykonywanie innych zleceń ławników Sądu Najwyższego związanych z pełnieniem funkcji i dojazdami do siedziby Sądu Najwyższego.

§ 48. Do zakresu czynności Biura Informatyki należą w szczególności zadania związane z utrzymaniem i rozwojem systemu informatycznego Sądu Najwyższego oraz sprawnym funkcjonowaniem sprzętu komputerowego używanego przez sędziów, ławników i pracowników Sądu Najwyższego.

§ 49. Do zakresu czynności Biura Kadr należą w szczególności zadania związane z prowadzeniem spraw kadrowych i socjalnych sędziów Sądu Najwyższego, członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz pracowników.

§ 50. 1. Do zakresu czynności Biura Organizacyjnego należą w szczególności zadania związane z kancelaryjną obsługą posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego i Kolegium Sądu Najwyższego, konferencji, seminariów i szkoleń, kontaktów międzynarodowych oraz prowadzenie sekretariatu Trybunału Stanu.

2. Do zakresu czynności Biura Organizacyjnego należy także wykonywanie czynności związanych z nabywaniem lokali oraz funkcjonowaniem archiwum zakładowego i biura podawczego.

§ 51. Pracami biura kieruje dyrektor. W Biurze Finansowym dyrektorem jest główny księgowy Sądu Najwyższego.

§ 52. Biblioteką Sądu Najwyższego kieruje dyrektor Biblioteki Sądu Najwyższego.

§ 53. Do zakresu działania pionu ochrony należy w szczególności ochrona informacji niejawnych w Sądzie Najwyższym oraz kontrola przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji.

§ 54. Szczegółowy zakres czynności Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego określa zarządzenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie regulaminu Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz w sprawie regulaminu organizacyjnego pionu ochrony.

Rozdział 11

Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej

§ 55. 1. Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wykonuje zadania związane z pełnieniem przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej czynności w zakresie funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie spraw finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

2. Kancelarią Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej kieruje Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej.

3. Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej jest przełożonym pracowników tej Kancelarii i ponosi odpowiedzialność za ich działania. Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej zapewnia sprawne i prawidłowe funkcjonowanie tej Kancelarii, a w razie potrzeby przedstawia wnioski dotyczące jej organizacji.

4. Z upoważnienia Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wykonuje czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników.

5. Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wykonuje zadania Sądu Najwyższego wynikające z przepisów o dostępie do informacji publicznej w zakresie właściwości Izby Dyscyplinarnej.

§ 56. 1. W skład Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wchodzi:

- 1) Biuro Finansowe;
- 2) Biuro Gospodarcze;
- 3) Biuro Kadr;
- 4) Biuro Organizacyjne.

2. Biura mogą dzielić się na zespoły, którymi kierują kierownicy zespołu.

§ 57. Do zakresu czynności Biura Finansowego Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej należą w szczególności zadania związane z projektowaniem dochodów i wydatków Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i wykonaniem budżetu Sądu Najwyższego związanego z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej oraz prowadzenie innych spraw finansowo-księgowych.

§ 58. 1. Do zakresu czynności Biura Gospodarczego Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej należą w szczególności zadania związane z obsługą sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Dyscyplinarnej, zapewnieniem odpowiednich warunków eksploatacyjnych pomieszczeń i sprzętu, gospodarką środkami transportu oraz administracją mieszkań pozostających w zarządzie Sądu Najwyższego, przydzielonych do dyspozycji Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

2. W Biurze Gospodarczym Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej działa zespół obsługi sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Dyscyplinarnej. Do zadań zespołu należy w szczególności koordynowanie korzystania przez sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Dyscyplinarnej z samochodów służbowych, dbanie o stan i jednolitość stroju urzędowego oraz wykonywanie innych zleceń sędziów związanych z pełnieniem służby, dojazdami do siedziby Sądu Najwyższego i zajmowaniem mieszkań służbowych.

§ 59. Do zakresu czynności Biura Kadr Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej należą w szczególności zadania związane z prowadzeniem spraw kadrowych i socjalnych sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Dyscyplinarnej oraz pracowników administracyjnych i obsługi.

§ 60. Do zakresu czynności Biura Organizacyjnego Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej należą w szczególności zadania związane z kancelaryjną obsługą posiedzeń Zgromadzenia Sędziów Izby Dyscyplinarnej, konferencji, seminariów oraz szkoleń.

§ 61. Pracami biura w Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej kieruje dyrektor.

§ 62. Szczegółowy zakres czynności Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej określa zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej w sprawie regulaminu Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej.

Rozdział 12

Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

§ 63. 1. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonuje w szczególności zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Sąd Najwyższy funkcji związanych z pieczęcią nad zgodnością z prawem i jednolitością orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych oraz oceną spójności i jednolitości prawa stosowanego przez sądy, w tym w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego, a także sporządza projekty opinii, o których mowa w § 4 pkt 6.

2. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonuje zadania Sądu Najwyższego wynikające z przepisów o dostępie do informacji publicznej, z uwzględnieniem § 55 ust. 5.

§ 64. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego dzieli się na działy:

- 1) prawa konstytucyjnego i prawa publicznego;
- 2) prawa cywilnego;
- 3) prawa karnego;
- 4) prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 5) postępowań dyscyplinarnych.

§ 65. 1. Biurem Studiów i Analiz Sądu Najwyższego kieruje dyrektor, a pracami działów – w razie potrzeby ich wyznaczenia – naczelnicy.

2. W ramach działów mogą być tworzone referaty, którymi kierują – w razie potrzeby ich wyznaczenia – kierownicy referatów.

§ 66. W Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego działa sekretariat, którym kieruje kierownik sekretariatu.

§ 67. 1. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego składa się z członków tego Biura, pracowników administracyjnych i obsługi.

2. Członkiem Biura może być:

- 1) sędzia Sądu Najwyższego w stanie czynnym albo w stanie spoczynku;
- 2) sędzia sądu powszechnego lub wojskowego delegowany do pełnienia innych czynności w Sądzie Najwyższym;
- 3) osoba, która złożyła egzamin sędziowski lub prokuratorski albo ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska sędziego lub stopień naukowy doktora nauk prawnych.

§ 68. Szczegółowy zakres czynności Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego określony jest w zarządzeniu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie regulaminu Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.

Rozdział 13

Asystenci sędziego Sądu Najwyższego

§ 69. Asystenci sędziego Sądu Najwyższego zatrudnieni w Sądzie Najwyższym oraz sędziowie sądów powszechnych lub wojskowych delegowani do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego wykonują czynności w izbach.

§ 70. 1. Prezes Sądu Najwyższego przydziela asystenta sędziemu Sądu Najwyższego lub wyznacza mu zadania specjalisty do spraw orzecznictwa, specjalisty do spraw prawa europejskiego albo wyznacza mu inny zakres czynności.

2. Asystent sędziego Sądu Najwyższego nie może asystować więcej niż jednemu sędziemu Sądu Najwyższego.

§ 71. Asystent sędziego Sądu Najwyższego wykonuje zadania zlecone przez sędziego Sądu Najwyższego, w szczególności:

- 1) przygotowuje wstępne analizy akt spraw przydzielonych sędziemu Sądu Najwyższego do referatu;
- 2) wyszukuje i gromadzi orzecznictwo oraz literaturę, a także analizuje strony internetowe pod kątem informacji użytecznych przy rozstrzyganiu zagadnień prawnych oraz rozpoznawaniu środków odwoławczych;
- 3) sporządza notatki, opinie i ekspertyzy prawne oraz przygotowuje projekty orzeczeń i uchwał;
- 4) sporządza projekty uzasadnień i tez;
- 5) wykonuje czynności związane z tworzeniem oraz redagowaniem izbowych baz orzeczeń w programie komputerowym „Supremus”;
- 6) uczestniczy w pracach redakcyjnych związanych z publikowaniem orzeczeń Sądu Najwyższego oraz ich uzasadnień, a także z wydawaniem biuletynów Sądu Najwyższego.

§ 72. 1. Asystent-specjalista do spraw orzecznictwa wykonuje zadania zlecone przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, w szczególności sporządza opinie i ekspertyzy prawne, analizy orzecznictwa Sądu Najwyższego lub innych sądów, a także przygotowuje notatki do uchwał i ich uzasadnień oraz pytań prawnych przedstawianych Trybunałowi Konstytucyjnemu.

2. Asystent-specjalista do spraw prawa europejskiego wykonuje analizy dotyczące treści, wykładni i funkcjonowania prawa europejskiego, w szczególności sporządza opinie i ekspertyzy prawne oraz analizy orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także przygotowuje notatki do pytań wstępnych oraz dotyczących ważności aktów organów unijnych kierowanych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

3. Asystent-specjalista, spełniający warunki, o których mowa w § 67 ust. 2, może zostać powołany na stanowisko członka Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, skierowanego do wykonywania zadań w izbach.

Rozdział 14

Strój urzędowy

§ 73. 1. Strojem urzędowym sędziego Sądu Najwyższego na rozprawie i posiedzeniu jawnym jest toga i biret, a sędziego przewodniczącego także łańcuch z wizerunkiem orła.

2. Strojem urzędowym ławnika Sądu Najwyższego na rozprawie i posiedzeniu jawnym jest toga i biret.

3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, w porozumieniu z Kolegium Sądu Najwyższego, określa szczegółowy wzór togi, biretu i łańcucha.

Rozdział 15

Pieczęcie urzędowe

§ 74. 1. Sąd Najwyższy, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezesi Sądu Najwyższego używają pieczęci urzędowych z wizerunkiem orła ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej i napisem odpowiadającym obowiązującym przepisom.

2. Izby Sądu Najwyższego i wydziały w izbach mogą używać osobnych egzemplarzy pieczęci. Kontrolę wydanych pieczęci sprawuje Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Kontrolę wydanych pieczęci w Izbie Dyscyplinarnej sprawuje Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej. Pieczęcie o jednakowej treści są oznaczone numerami rozpoznawczymi.

3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego określa sposób używania i przechowywania pieczęci urzędowych.

Rozdział 16

Czas i miejsce urzędowania

§ 75. Czas urzędowania Sądu Najwyższego ustala Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Informację o czasie urzędowania umieszcza się w widocznym miejscu w budynku Sądu Najwyższego.

§ 76. 1. Siedzibą Sądu Najwyższego jest budynek położony w Warszawie przy Placu Krasińskich nr 2/4/6.

2. Na zewnątrz budynku umieszcza się tablicę z nazwą „Sąd Najwyższy” oraz godło Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 77. 1. Wewnątrz budynku, w widocznym miejscu, umieszcza się:

- 1) tablicę informującą o rozmieszczeniu jednostek organizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sal rozpraw oraz sekretariatów izb i sekretariatów wydziałów;
- 2) tablicę przeznaczoną do wywieszania obwieszczeń przewidzianych w przepisach postępowania.

2. Tablice, o których mowa w ust. 1, mogą mieć formę tablic świetlnych lub ekranów.

§ 78. 1. W salach rozpraw lub posiedzeń na ścianie za stołem sędziowskim umieszcza się wizerunek orła.

2. Na stole sędziowskim znajdują się tabliczki z napisem „Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego”, „Prezes Sądu Najwyższego”, „Sędzia Sądu Najwyższego” lub „Ławnik Sądu Najwyższego” oraz imionami i nazwiskami sędziów lub ławników Sądu Najwyższego zasiadających w składzie orzekającym. Przed imieniem i nazwiskiem sędziego delegowanego do Sądu Najwyższego umieszcza się wyrazy „sędzia delegowany”. Wzór tabliczki określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, w porozumieniu z Kolegium Sądu Najwyższego.

3. Obok stołu sędziowskiego umieszcza się flagę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 79. W salach rozpraw lub posiedzeń część przeznaczona na umieszczenie stołu sędziowskiego oraz część przeznaczona dla osób uczestniczących w rozprawie lub posiedzeniu powinna być oddzielona od części przeznaczonej dla publiczności.

§ 80. Rejestry sądowe oraz bazy orzeczeń są tworzone i prowadzone w formie elektronicznej w programie komputerowym „Supremus”, stanowiącym urządzenie Sądu Najwyższego, podlegające ochronie prawnej.

Rozdział 17

Czynności przewodniczącego wydziału

§ 81. 1. Przewodniczący wydziału kieruje pracą wydziału, wykonuje czynności zlecone przez Prezesa Sądu Najwyższego na podstawie § 15 ust. 3, a ponadto:

- 1) zaznajamia się z pismami wpływającymi do wydziału i wydaje zarządzenia;

- 2) rozpoznaje wnioski o wyznaczenie obrońcy lub pełnomocnika z urzędu;
- 3) wyraża zgodę na przeglądanie akt sprawy osobom niebędącym stroną w postępowaniu, które wykazą uzasadnioną potrzebę ich przejrzania;
- 4) w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zarządza przesłanie akt sprawy do odpowiedniego sądu w celu ułatwienia przejrzania akt sprawy i sporządzenia z nich odpisów;
- 5) zarządza wydanie lub przesłanie akt sprawy instytutom, zakładom, instytucjom lub biegłym, powołanym do wydania opinii, jeżeli wymagają tego okoliczności sprawy;
- 6) kontroluje pracę sekretariatu wydziału, a w razie stwierdzenia nieprawidłowości wydaje zarządzenia;
- 7) wydaje zarządzenia poza posiedzeniami;
- 8) zawiadamia Prezesa Sądu Najwyższego o ujawnionych w orzecznictwie sądów rozbieżnościach lub nieprawidłowości w wykładni prawa;
- 9) zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, o potrzebie zwiększenia liczby dni udziału w rozprawach przez ławnika Sądu Najwyższego oraz przewidywanej liczbie dni koniecznych do zakończenia spraw z udziałem tego ławnika Sądu Najwyższego;
- 10) zarządza wydawanie kart wstępu na rozprawy lub posiedzenia w razie przewidywanego zwiększonego zainteresowania publiczności rozprawą lub posiedzeniem;
- 11) kwalifikuje akta do archiwum;
- 12) wykonuje inne niezbędne czynności.

2. W przypadku niezwiększenia liczby dni udziału w rozprawach przez ławnika Sądu Najwyższego, wyznacza się nowego ławnika Sądu Najwyższego z listy ławników Sądu Najwyższego.

3. Przewodniczącego wydziału, w czasie nieobecności, zastępuje przewodniczący innego wydziału albo sędzia Sądu Najwyższego wyznaczony przez Prezesa Sądu Najwyższego.

Rozdział 18

Czynności przygotowawcze do rozprawy lub posiedzenia

§ 82. Po wpłynięciu akt sprawy do Sądu Najwyższego Prezes Sądu Najwyższego albo, z jego upoważnienia, przewodniczący wydziału dokonuje wstępnego badania, czy spełnione zostały warunki pozwalające nadać sprawie bieg, a następnie wydaje zarządzenia co do dalszego postępowania.

§ 83. 1. Sprawy rozpoznaje się według kolejności wpływu do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Sądu Najwyższego może zarządzić rozpoznanie sprawy poza kolejnością.

§ 84. W zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy lub posiedzenia wskazuje się:

- 1) skład orzekający;
- 2) dzień, godzinę i salę rozpraw lub posiedzeń;
- 3) strony i inne osoby, które należy wezwać lub zawiadomić o terminie rozprawy lub posiedzenia;
- 4) inne czynności konieczne do przygotowania rozprawy lub posiedzenia.

§ 85. 1. Ławników Sądu Najwyższego zawiadamia się o terminie rozprawy lub posiedzenia co najmniej na 14 dni przed posiedzeniem lub rozprawą, a w wyjątkowych przypadkach w terminie krótszym, jednocześnie zawiadamiając pracodawcę zatrudniającego ławnika Sądu Najwyższego.

2. Nieobecnego ławnika Sądu Najwyższego zastępuje, jeżeli to możliwe, ławnik Sądu Najwyższego mający inną rozprawę lub posiedzenie w tym samym dniu.

3. O każdym przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ławnika Sądu Najwyższego na posiedzeniu lub rozprawie, przewodniczący składu orzekającego zawiadamia, za pośrednictwem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz może zawiadomić Radę Ławniczą Sądu Najwyższego.

§ 86. Przed rozprawą lub posiedzeniem odbywa się narada wstępna w celu omówienia występujących w sprawie zagadnień.

Rozdział 19

Rozprawy i posiedzenia

§ 87. Sąd Najwyższy orzeka na rozprawach i posiedzeniach. Posiedzenia są jawne albo niejawne.

§ 88. Rozprawy i posiedzenia odbywają się w salach rozpraw i salach posiedzeń w budynku będącym siedzibą Sądu Najwyższego.

§ 89. 1. Rozprawą i posiedzeniem kieruje przewodniczący.

2. Jeżeli w składzie orzekającym uczestniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego albo przewodniczący wydziału, kieruje on rozprawą i posiedzeniem.

§ 90. Sędziowie i ławnicy wkładają biret przy wchodzeniu na salę i wychodzeniu z niej, a także w czasie ogłaszania wyroku i uchwały oraz odbierania przyrzeczenia.

§ 91. 1. Przewodniczący zajmuje miejsce środkowe za stołem sędziowskim, a pozostali sędziowie i ławnicy zajmują miejsca po obu stronach przewodniczącego. Z prawej strony przed stołem sędziowskim zajmuje miejsce protokolant.

2. Prokurator, oskarżyciel inny niż prokurator, powód i wnioskodawca zajmują miejsca przed stołem sędziowskim po prawej stronie, a oskarżony, pozwany i inny uczestnik postępowania – po lewej stronie.

§ 92. 1. W czasie rozprawy i posiedzenia jawnego na sali znajduje się woźny, który wykonuje zarządzenia przewodniczącego, w szczególności strzeże porządku w czasie przerw.

2. Woźny wywołuje sprawy oraz oznajmia wejście składu orzekającego na salę, wypowiadając głośno słowa: „Sąd Najwyższy! Proszę wstać!”. Przed wyjściem składu orzekającego z sali woźny wypowiada głośno słowa: „Proszę wstać!”.

3. W czasie rozprawy i posiedzenia jawnego woźny używa stroju urzędowego.

§ 93. W przypadku przewidywanego zwiększonego zainteresowania publiczności rozprawą lub posiedzeniem przewodniczący wydziału może zarządzić wydawanie kart wstępu na salę rozpraw lub posiedzeń. W pierwszej kolejności karty otrzymują osoby najbliższe uczestnikom postępowania oraz przedstawiciele środków społecznego przekazu.

§ 94. 1. Wszyscy obecni powstają z miejsc w czasie wchodzenia składu orzekającego na salę, odbierania przyrzeczenia, ogłaszania wyroku i uchwały oraz w czasie wychodzenia składu orzekającego z sali. W czasie odbierania przyrzeczenia powstają z miejsc także członkowie składu orzekającego.

2. W przypadku rozprawy lub posiedzenia powstaje z miejsca każda osoba, która przemawia do sądu i do której zwraca się sąd. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący może zezwolić na pozostanie tej osoby w pozycji siedzącej.

§ 95. 1. Przewodniczący otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę lub posiedzenie, udziela głosu, zadaje pytania, upoważnia do zadawania pytań i ogłasza orzeczenia.

2. Przewodniczący czuwa w szczególności, aby:

- 1) rozprawa lub posiedzenie rozpoczęła się i zakończyła punktualnie oraz przebiegała w spokoju i z zachowaniem powagi;
- 2) w toku rozprawy lub posiedzenia nie pominięto żadnych istotnych okoliczności koniecznych do wydania orzeczenia;
- 3) podczas narady omówiono wszystkie wyłaniające się zagadnienia.

3. W razie potrzeby przewodniczący wzywa funkcjonariuszy Policji lub straży sądowej.

§ 96. 1. Po otwarciu rozprawy lub posiedzenia, sprawdzeniu obecności oraz sprawozdaniu sędziego sprawozdawcy przewodniczący udziela głosu osobom uprawnionym do udziału w rozprawie lub posiedzeniu, według ustalonej przez siebie kolejności.

2. Każda osoba przemawia tylko raz. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, przewodniczący może w określonej kwestii udzielić głosu ponownie.

§ 97. Przewodniczący może zezwolić – na wniosek złożony przed rozprawą lub posiedzeniem – przedstawicielom środków społecznego przekazu na utrwalanie obrazu i dźwięku, jeżeli dokonywanie tych czynności nie będzie utrudniało prowadzenia rozprawy lub posiedzenia.

§ 98. 1. Jeżeli przewodniczący uzna, że złożenie do akt sprawy okazanego mu przedmiotu lub dokumentu albo odpisu lub wyciągu z dokumentu jest zbędne, nakazuje ich opisanie w protokole, wskazując osobę, która je przedstawiła.

2. Na dokumencie złożonym do akt sprawy w czasie posiedzenia protokolant zamieszcza wzmiankę, przez kogo dokument został złożony. W przypadku złożenia do akt sprawy przedmiotu, a także gdy ze względu na rodzaj dokumentu może być on zwrócony po ukończeniu postępowania – wzmiankę taką zamieszcza się w protokole.

§ 99. 1. W toku postępowania można wydać stronie złożony przez nią w sprawie przedmiot lub dokument tylko na zarządzenie przewodniczącego rozprawy lub posiedzenia podjęte w porozumieniu z sędzią sprawozdawcą.

2. Po ukończeniu postępowania wydanie stronie przedmiotu lub dokumentu następuje na zarządzenie przewodniczącego wydziału.

3. Wydanie dokumentu stronie następuje dopiero po złożeniu przez nią do akt sprawy uwierzytelnionego odpisu lub wyciągu z dokumentu, z tym że w przypadku, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący może zwolnić stronę z tego obowiązku.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do wydawania przedmiotów lub dokumentów osobom innym niż strona.

§ 100. W aktach sprawy zamieszcza się wzmiankę o wydaniu z akt sprawy dokumentów, odpisów, kserokopii i innych pism.

§ 101. Rozprawa lub posiedzenie mogą być odwołane, odroczone lub przerwane tylko z ważnej przyczyny. W przypadku odroczenia lub przerwania rozprawy lub posiedzenia należy ogłosić następny termin, chyba że ze względu na przyczynę odroczenia lub przerwania niezwłoczne wyznaczenie następnego terminu nie jest możliwe.

§ 102. 1. Przewodniczący zamyka rozprawę lub posiedzenie, gdy wszystkie niezbędne czynności zostały dokonane, i zarządza naradę.

2. W naradzie biorą udział tylko członkowie składu orzekającego.

3. Przewodniczący może zamkniętą rozprawę lub posiedzenie otworzyć na nowo.

§ 103. 1. Na rozprawach i posiedzeniach jawnych protokolant sporządza protokół, który podpisują przewodniczący i protokolant.

2. Z posiedzenia niejawnego, jeżeli nie wydano orzeczenia, sporządza się notatkę urzędową, którą podpisuje przewodniczący.

Rozdział 20

Orzeczenia

§ 104. 1. Orzeczenie podlegające ogłoszeniu sporządza się i ogłasza bezpośrednio po zamknięciu rozprawy lub posiedzenia i naradzie, chyba że ogłoszenie odroczone.

2. Orzeczenie wydane na posiedzeniu niejawnym sporządza się bezpośrednio po jego podjęciu.

3. Orzeczenie sporządza sędzia sprawozdawca.

§ 105. 1. Na wyroku nad wyrazami „Wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej” zamieszcza się wizerunek orła.

2. W orzeczeniu przy imionach i nazwiskach przewodniczącego i sprawozdawcy dopisuje się odpowiednio, ujęte w nawiasach, wyrazy „przewodniczący” i „sprawozdawca”.

3. W orzeczeniu przy imionach i nazwiskach ławników Sądu Najwyższego dopisuje się ujęte w nawiasie wyrazy „ławnik Sądu Najwyższego”.

§ 106. 1. Uzasadnienie orzeczenia sporządza sędzia sprawozdawca. Sędzia sprawozdawca nie ma obowiązku sporządzenia uzasadnienia orzeczenia, do którego zgłosił zdanie odrębne.

2. Jeżeli sędzia sprawozdawca odmówił sporządzenia uzasadnienia orzeczenia, do którego zgłosił zdanie odrębne, albo jeżeli sporządzenie uzasadnienia orzeczenia przez sędziego sprawozdawcę nie jest możliwe lub napotyka przeszkody, których czasu trwania nie można przewidzieć, uzasadnienie orzeczenia sporządza sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia, wyznaczony przez przewodniczącego rozprawy lub posiedzenia. W takim przypadku przy imieniu i nazwisku sędziego, który sporządził uzasadnienie, dopisuje się, ujęte w nawiasach, wyraz „uzasadnienie”.

3. Uzasadnienie powinno być jasne i możliwie najkrótsze oraz ograniczać się do kwestii istotnych. W uzasadnieniu należy unikać obcych i nieużywanych powszechnie wyrażen oraz zbędnych odwołań do literatury prawniczej.

Rozdział 21

Posiedzenia i uchwały składów powiększonych

§ 107. 1. Sąd Najwyższy podejmuje uchwałę zawierającą rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego w konkretnej sprawie na posiedzeniu jawnym, a w pozostałych przypadkach na posiedzeniu niejawnym. W posiedzeniu może brać udział także organ, który złożył wniosek o podjęcie uchwały.

2. Podjęcie uchwały w przedmiocie odstąpienia od zasady prawnej następuje na posiedzeniu niejawnym także wówczas, gdy zamiar odstąpienia od tej zasady powstał w konkretnej sprawie.

3. Do podjęcia uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego lub składu połączonych izb wymagana jest obecność co najmniej 2/3 sędziów każdej z izb. Do podjęcia uchwały składu izby wymagana jest obecność 2/3 sędziów tej izby.

§ 108. 1. W sprawach o podjęcie uchwały w pełnym składzie izby lub w składzie siedmiu sędziów Prezes Sądu Najwyższego kierujący izbą – lub z jego upoważnienia przewodniczący wydziału – zarządza sporządzenie przez sędziego sprawozdawcę lub sędziów sprawozdawców projektu uchwały lub referatu obejmującego wstępną analizę zagadnienia prawnego przedstawionego do rozstrzygnięcia.

2. Odpisy projektu uchwały lub referatu doręcza się sędziom składu orzekającego, a w razie uzasadnionej potrzeby także pozostałym sędziom w izbie; poza tym odpisów projektu uchwały i referatu nie sporządza się ani nie udostępnia do wglądu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o podjęcie uchwały przez pełny skład Sądu Najwyższego lub przez skład połączonych izb, z tym że zarządzenie sporządzenia projektu uchwały lub referatu wydaje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego.

§ 109. 1. Posiedzeniom w składzie powiększonym przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego albo Prezes Sądu Najwyższego.

2. Posiedzeniu składu siedmiu sędziów, jeżeli nie uczestniczy w nim Prezes Sądu Najwyższego, przewodniczy wyznaczony przez niego przewodniczący wydziału lub inny sędzia.

§ 110. Składowi połączonych izb przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący izbą, w której wydano postanowienie lub do której wpłynął wniosek, chyba że Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarządzi inaczej.

§ 111. 1. Uchwała zostaje podjęta po niejawnym naradzie sędziów uczestniczących w składzie orzekającym. Narada obejmuje sprawozdanie sędziego sprawozdawcy, dyskusję, głosowanie, omówienie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia oraz sporządzenie uchwały.

2. Przewodniczący zbiera głosy sędziów według ich starszeństwa służbowego, poczynając od najmłodszego służbą, a sam głosuje ostatni. Sprawozdawca, także gdy jest przewodniczącym, głosuje jako pierwszy. Sędzia nie może wstrzymać się od głosowania, a uchwała zostaje podjęta większością głosów.

3. Uchwałę podpisują wszyscy sędziowie. Sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może przy podpisywaniu uchwały zgłosić zdanie odrębne, dodając do podpisu odpowiednią wzmiankę.

4. Jeżeli na naradzie sędziowskiej w składzie izby lub izb albo pełnego składu Sądu Najwyższego, przy parzystej liczbie sędziów, żadne z proponowanych rozstrzygnięć nie uzyskało większości głosów, Sąd Najwyższy odracza posiedzenie.

§ 112. 1. Uchwałę ogłasza się bezpośrednio po jej podjęciu. W wyjątkowych przypadkach sąd może odroczyć ogłoszenie uchwały na okres do 14 dni.

2. Uchwałę ogłasza przewodniczący w obecności składu orzekającego, także wtedy, gdy ogłoszenie zostało odroczone. Na żądanie sędziego, który zgłosił zdanie odrębne, przewodniczący ogłasza o zgłoszeniu tego zdania.

3. Uzasadnienie uchwały sporządza się w terminie 30 dni. Przepis § 106 stosuje się odpowiednio.

4. Uzasadnienie podpisują wszyscy sędziowie, nie wyłączając sędziów przegłosowanych i tych, którzy zgłosili zdanie odrębne. Jeżeli sędzia nie może podpisać uzasadnienia, przewodniczący lub najstarszy służbą sędzia zaznacza pod uzasadnieniem przyczynę braku podpisu.

5. W razie potrzeby, jeszcze przed podpisaniem uzasadnienia, przewodniczący może zarządzić dodatkową naradę i głosowanie nad treścią uzasadnienia uchwały.

6. W chwili podpisywania uzasadnienia uchwały sędzia może zgłosić zdanie odrębne do uzasadnienia. Przepis § 111 ust. 3 stosuje się odpowiednio, z tym że uzasadnienie zdania odrębnego do uzasadnienia sporządza się w terminie 14 dni od chwili podpisania uzasadnienia uchwały przez skład orzekający.

§ 113. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do posiedzeń w innych składach Sądu Najwyższego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Rozdział 22

Publikacja orzeczeń

§ 114. Sędzia sporządzający uzasadnienie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, przy jego podpisaniu wypełnia kartę informacyjną według wzoru określonego w zarządzeniu w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym.

§ 115. Zasady publikacji orzeczeń określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą danej izby.

Rozdział 23

Przepis przejściowy i końcowy

§ 116. 1. Kolegium Sądu Najwyższego w terminie 90 dni od dnia wejścia rozporządzenia w życie dokona podziału izb na wydziały, z zastrzeżeniem art. 27 § 2 ustawy.

2. Dotychczasowy podział izb na wydziały zachowuje moc do dnia dokonania podziału, o którym mowa w ust. 1.

§ 117. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 3 kwietnia 2018 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

Załącznik nr 1

Karta do głosowania

Kandydaci na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego	
1. Nazwisko i imię kandydata	
2. Nazwisko i imię kandydata	
3. Nazwisko i imię kandydata	
4. Nazwisko i imię kandydata	
5. Nazwisko i imię kandydata	
.....	
.....	
.....	
.....	
pieczęć	

Załącznik nr 2

WZÓR

Karta do głosowania

Kandydaci na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego
1. Nazwisko i imię kandydata
2. Nazwisko i imię kandydata
3. Nazwisko i imię kandydata
4. Nazwisko i imię kandydata
5. Nazwisko i imię kandydata
.....
.....
.....
.....
pieczęć